

Podejście Leader w okresie 2014-2020

Propozycje Komisji Europejskiej

oraz wstępne stanowisko
Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Wydział Leader
Departament Rozwoju Obszarów Wiejskich
Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi

marzec 2012

Podjęcie leader w latach 2007-2013

■ Uregulowane niezależnie

■ Oś 4 Leader

■ w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013 (PROW 2007-2013)

■ EFRROW – Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich

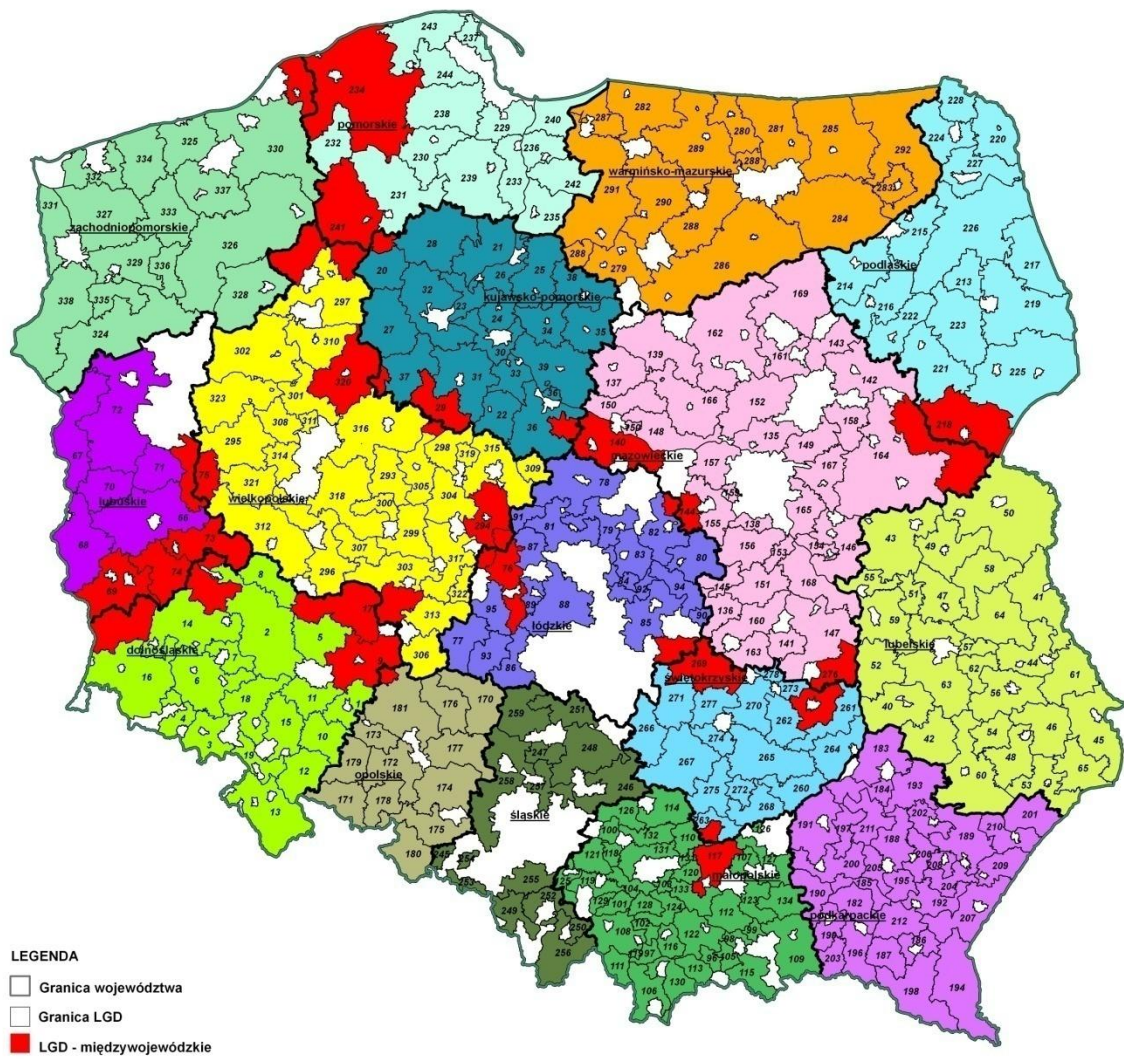
■ Oś priorytetowa 4: zrównoważony rozwój obszarów zależnych głównie od rybactwa

■ w ramach Programu Operacyjnego „Zrównoważony rozwój sektora rybołówstwa i nadbrzeżnych obszarów rybackich 2007 – 2013” (PO RYBY)

■ EFR – Europejski Fundusz Rybacki

LGD'y w Polsce

LGR'y w Polsce

Statystyka

■ PROW 2007-2013

■ 336 LGD

■ Obejmują ponad 90% ludności i obszarów wiejskich Polski

■ PO RYBY

■ 48 LGR

■ Obejmują niemal 10% ludności i ponad 22% powierzchni całego kraju

LGD a LGR

- 4 organizacje funkcjonują jednocześnie jako LGD i LGR
  - 1 struktura (organizacja)
  - 2 strategie
- Pozostałe LGR obejmują swoją LSROR obszary objęte także LSR realizowanymi przez LGD
  - 2 struktury (organizacje)
  - 2 strategie

Podejście leader w latach 2014-2020

- Rozwój kierowany przez lokalną społeczność (CLLD)
  - EFRROW – Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich
    - Leader
  - EMFF – Europejski Fundusz Morski i Rybacki
    - Zrównoważony rozwój obszarów rybackich
  - EFS – Europejski Fundusz Społeczny
  - ERDF – Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego

Różne nazwy – jedna metoda (2014-2020)

- Leader
  - EFRROW

- Rozwój kierowany przez lokalną społeczność (CLLD)
  - EFRROW
  - EFS
  - ERDF
  - EMFF

- Zrównoważony rozwój obszarów rybackich (zintegrowany rozwój lokalny)
  - EMFF

CLLD w projektach rozporządzeń UE

- „nowe 1083/2006” – wspólne dla funduszy objętych wspólnymi ramami strategicznymi (CSF)
- „nowe 1698/2005” – tylko dla EFRROW
- „nowe 1198/2006” – tylko dla EMFF
- „nowe 1081/2006” – tylko dla ESF
- nowe rozporządzenie – tylko dla celu Europejska współpraca terytorialna (ETC) w ramach ERDF

Przepisy wspólne dla funduszy CSF

■ „nowe 1083/2006”

■ Część druga: Przepisy wspólne stosowane w odniesieniu do funduszy objętych zakresem wspólnych ram strategicznych

■ Tytuł II: Podejście strategiczne

■ Rozdział II: Umowa partnerska

■ Art. 14 (b)

■ Tytuł III: Programowanie

■ Rozdział II: Rozwój kierowany przez lokalną społeczność

■ Art. 28-31

Fundusze objęte CSF (1)

- Umowa partnerska (kontrakt partnerski)
  - Na okres 2014-2020
  - Sporządzana przez państwo członkowskie
    - We współpracy z
      - władzami regionalnymi i innymi władzami publicznymi
      - partnerami gospodarczymi i społecznymi
      - podmiotami reprezentującymi społeczeństwo obywatelskie
        - organizacje pozarządowe
  - Przygotowywana w dialogu z KE
  - Obejmuje całe wsparcie z funduszy CSF

Fundusze objęte CSF (2)

- Umowa partnerska określa m.in.:
  - Zintegrowane podejście do rozwoju terytorialnego wspieranego z funduszy CSF, określające:
    - Mechanizmy na poziomie krajowym i regionalnym zapewniające koordynację między
      - funduszami CSF oraz
      - innymi instrumentami finansowania (UE i państwa członkowskiego)
    - Rozwiązania mające na celu zapewnienie zintegrowanego podejścia do wykorzystania funduszy CSF na CLLD

Fundusze objęte CSF (3)

- Przepisy ogólne dla CLLD
  - Skoncentrowany na konkretnych terytoriach sub-regionalnych
  - Kierowany przez społeczność w postaci LGD
    - na poziomie decyzji - nie więcej niż 49% głosów dla grupy interesów (bez dominacji)
  - Prowadzony na podstawie zintegrowanych i wielosektorowych strategii
  - Uwzględnia
    - lokalne potrzeby i potencjał
    - innowacyjność w kontekście lokalnym
    - tworzenie sieci kontaktów
    - współpracę
  - Prowadzony w ramach jednego lub więcej priorytetów

Fundusze objęte CSF (4)

- Spójne i skoordynowane wsparcie z funduszy CSF dla CLLD, poprzez skoordynowane
  - Rozwijanie potencjału
  - Skoordynowany wybór, zatwierdzanie i finansowanie LSR i LGD
    - Państwo członkowskie określa kryteria
      - także przepisy dot. Poszczególnych funduszy
    - Wyboru LSR dokonuje komisja utworzona przez IZ
      - ewentualnie stwierdza że LSR wymaga wsparcia z wielu funduszy
        - ewentualne wyznaczenie funduszu podstawowego do wyłącznego finansowania kosztów bieżących, aktywizacji i tworzenia sieci
      - wybór do końca 2015
    - Decyzja o zatwierdzeniu LSR przez IZ
      - alokacje funduszy CSF
      - rola organów odpowiedzialnych za realizację programów

Fundusze objęte CSF (5)

■ Elementy LSR

- Definicja obszaru i ludności
  - Dodatkowe przepisy - rozporządzenie wykonawcze KE
    - Jedna/wiele LSR na danym obszarze?
- Analiza potrzeb i potencjału
  - SWOT
- Opis strategii i jej celów, zintegrowanego podejścia i innowacyjnego charakteru oraz hierarchia celów
- Opis procesu zaangażowania społeczności w opracowanie LSR
- Plan działania
  - Jak cele przekładają się na działania
- Opis rozwiązań w zakresie zarządzania i monitoringu LSR
  - Wykazanie potencjału LGD
- Plan finansowy
  - Planowana alokacja każdego z funduszy CSF

Fundusze objęte CSF (6)

■ Zadania LGD

- Opracowanie i realizacja LSR
- Rozwijanie potencjału podmiotów lokalnych do opracowywania i realizowania operacji
- Opracowanie procedury i kryteriów wyboru
  - > 50% głosów dla partnerów niepublicznych
- Opracowanie i publikowanie ogłoszeń o naborach
  - Ewentualnie trwająca procedura składania WOPP
- Przyjmowanie WOPP i ich ocena
- Wybór operacji i ustalanie kwot pomocy
  - Ewentualnie, ostateczna ocena kwalifikowalności w podmiocie wdrażającym
- Monitorowanie realizacji LSR i operacji realizowanych w ramach LSR
- Badania w zakresie oceny LSR

Fundusze objęte CSF (7)

■ Wsparcie:

- Koszty pomocy przygotowawczej
- Operacje w ramach LSR
- Projekty współpracy
  - przygotowanie
  - realizacja
- Koszty bieżące i aktywizacja
  - do 25% wydatków w ramach LSR

Przepisy tylko dla EFRROW

■ „nowe 1698/2005”

■ Tytuł I: Cele i strategie

■ Rozdział II: Misja, cele, priorytety i spójność

■ art. 5 (6)

■ Tytuł III: Wsparcie rozwoju obszarów wiejskich

■ Rozdział I: Środki

■ Sekcja 2: Leader

■ art. 42-45

EFRROW (1)

- **Priorytety UE w zakresie rozwoju obszarów wiejskich**
  - Ułatwianie transferu wiedzy i innowacji w rolnictwie, leśnictwie i na obszarach wiejskich
  - Poprawa konkurencyjności wszystkich rodzajów gospodarki rolnej i zwiększenie rentowności gospodarstw rolnych
  - Poprawa organizacji łańcucha żywnościowego i promowanie zarządzania ryzykiem w rolnictwie
  - Odtwarzanie, chronienie i wzmacnianie ekosystemów zależnych od rolnictwa i leśnictwa
  - Wspieranie efektywnego gospodarowania zasobami i przechodzenia na gospodarkę niskoemisyjną i odporną na zmianę klimatu
- **Zwiększanie włączenia społecznego, ograniczanie ubóstwa i promowanie rozwoju gospodarczego na obszarach wiejskich**
  - **Wspieranie lokalnego rozwoju na obszarach wiejskich**

EFRROW (2)

- Leader jako rozwój lokalny wskazany jest w priorytecie nr 6
  - ale nie wyklucza się możliwości realizowania projektów spełniających cele pozostałych priorytetów

- Określenie „Leader” jedynie dla EFRROW
  - ogólna nazwa
    - rozwój lokalny kierowany przez lokalną społeczność (CLLD)
    - wspólny instrument oparty na jednolitym pakiecie zasad z uwzględnieniem specyficznych elementów związanych z daną polityką

EFRROW (3)

■ LGD

- IZ i AP może powierzyć dodatkowe zadania
- Zaliczka do 50% na koszty bieżące i koszty aktywizacji

EFRROW (4)

■ Wsparcie przygotowawcze:

- Pakiet startowy LEADER dla nowych LGD
  - Budowanie zdolności
  - Wdrażanie małych projektów pilotażowych
- Budowanie zdolności, szkolenie i tworzenie sieci kontaktów w celu przygotowania i wdrożenia LSR
  - okres przejściowy?
  - wybór do końca 2015?

  - koszty kwalifikowalne
    - rozporządzenie wykonawcze KE

EFRROW (5)

- Nie należy się ograniczać do standardowych działań
- Operacje powinny przyczyniać się do osiągnięcia jednego lub kilku priorytetów rozwoju obszarów wiejskich
- Konieczna koordynacja wsparcia z różnych funduszy

EFRROW (6)

■ Współpraca

- Projekty: międzyterytorialne, transnarodowe
  - także z LGD krajów trzecich i obszarów miejskich
  - ciągły nabór, gdy LGD nie wybiera projektów
- Techniczne wsparcie przygotowawcze dla projektów
  - warunek: LGD wykazuje, że planuje realizację konkretnego projektu
- Podane do publicznej wiadomości:
  - procedury administracyjne dotyczące wyboru projektów transnarodowych
  - wykaz kosztów kwalifikowalnych
- Zatwierdzenie projektu w ciągu 4 miesięcy

EFRROW (7)

■ Koszty bieżące

- operacyjne
- personelu
- szkoleń
- związane z kształtowaniem wizerunku
- finansowe
- związane z tworzeniem sieci kontaktów
  - związane z zarządzaniem realizacją LSR przez LGD

■ Koszty aktywizacji obszaru

- działania informacyjne dotyczące LSR
- działania związane z rozwojem projektu
  - koszty kwalifikowalne
    - rozporządzenie wykonawcze KE

EFRROW (8)

- Wspieranie metodą LEADER (CLLD)
  - obowiązkowe tylko w ramach EFRROW
    - minimalny alokacja - 5%
  - wkład EFRROW
    - maksymalnie 80%
      - 90% w przypadku regionów o niskim poziomie rozwoju

Przepisy tylko dla EMFF

- „nowe 1198/2006”

- Tytuł V: Środki finansowe w ramach zarządzania dzielonego

- Rozdział III: Zrównoważony rozwój obszarów rybackich

- art. 58-62

EMFF (1)

■ Zakres

- Zrównoważony rozwój obszarów rybackich
- Powinno przyczyniać się realizacji priorytetów UE:
  - Zwiększanie zatrudnienia i spójności terytorialnej przez realizację celów:
    - Wspieranie wzrostu gospodarczego, włączenia społecznego, tworzenia miejsc pracy i mobilności na rynku pracy
    - Różnicowanie działalności związanej z rybołówstwem w kierunku innych sektorów gospodarki morskiej oraz rozwój gospodarki morskiej

EMFF (2)

■ LSR

■ może być

- od ukierunkowanej na rybołówstwo

  - LSR sektorowy?

- do ukierunkowanej na różnicowanie działalności na obszarach rybackich (szerszy zakres)

- ma zakres szerszy niż zwykły zbiór operacji lub zestawienie środków sektorowych

EMFF (3)

■ LGD

- Zapewniają znaczną reprezentację sektorów rybołówstwa i akwakultury
- Jeśli LSR otrzymuje wsparcie nie tylko z EMFF
  - Specjalny organ ds. wyboru projektów w ramach EMFF

Przepisy tylko dla ESF

■ „nowe 1081/2006” - ESF

■ Rozdział I: Postanowienia ogólne

■ art. 3: Zakres wsparcia, ust. 1 (c) (vi)

- EFS wspiera priorytet promowanie włączenia społecznego i zwalczanie ubóstwa przez LSR realizowane przez społeczność

Przepisy tylko dla ETC w ramach ERDF

■ nowe rozporządzenie

■ Rozdział III: Programowanie

■ art. 9: Rozwój kierowany przez lokalną społeczność

- CLLD może być realizowany w ramach programów współpracy transgranicznej, pod warunkiem, że w skład LGD wchodzi przedstawiciele przynajmniej dwóch państw, z których jedno jest państwem członkowskim

Główne założenia zmian w przepisach UE

- Większa koordynacja wsparcia z funduszy UE
- Wspólne ramy strategiczne (KE), dotyczące wszystkich funduszy i wskazujące tematyczne cele związane z realizacją strategii Europa 2020
- kontrakt partnerski (kraj członkowski) prezentujący planowane wykorzystanie funduszy UE w celu realizacji celów CSF
- Jeden program jeden fundusz
- Podejście Leader jako CLLD (rozwój lokalny kierowany przez lokalną społeczność) obecny w przepisach ogólnych dotyczących wszystkich funduszy

2007-2013

Wspólna polityka rolna

CAP

- 1290/2005
- 1698/2005

Polityka spójności

CP

- 1083/2006
- 1080/2006
- 1081/2006
- 1084/2006

Wspólna polityka rybacka

CFP

- 1198/2006

2014-2020

Wspólne ramy strategiczne

CSF

- nowe 1083/2006

Wspólna polityka rolna

CAP

nowe

- 1290/2005
- 1698/2005

Polityka spójności

CP

nowe

- 1080/2006
- 1081/2006
- 1084/2006

Wspólna polityka rybacka

CFP

nowe

- 1198/2006

Cele KE odnośnie podejścia lokalnego

- Wzmocnienie wielopoziomowego zarządzania poprzez wielofunduszowe lokalne strategie rozwoju
- Poprawa strategicznych wyborów na poziomie państw członkowskich odnośnie lokalnego rozwoju
- Osiągnięcie tych celów poprzez skoordynowane działania państwa członkowskiego w zakresie realizowania programów współfinansowanych z funduszy europejskich – strategiczne decyzje odnośnie realizowania pewnych elementów polityk rozwojowych na poziomie lokalnym z uwzględnieniem udziału lokalnej społeczności

Wstępne stanowisko Polski

- Poparcie dla samej idei wielofunduszowości ale szereg wątpliwości odnośnie możliwości skoordynowania działań w ramach różnych funduszy (akredytacja, koszty kwalifikowalne, kontrole)
- Poparcie dla pomysłu funduszu wiodącego
- Propozycja wydzielenia priorytetu metodologicznego dotyczącego rozwoju lokalnego we wszystkich funduszach, tak aby jego wdrażanie było na jednolitych zasadach
- Propozycja włączenia wsparcia przygotowawczego do przepisów dotyczących okresu przejściowego

Wstępne stanowisko Polski

- Wykorzystanie global grantu?
- Wątpliwości co do możliwości utrzymania terminu 31 grudnia 2015 roku na wybór LGD (problem zakończenia prac nad całą legislacją unijną oraz póki co mało konkretne zapisy dotyczące wspólnego wyboru LGD i zatwierdzenia LSR)
- Kwestia innych funduszy – wyodrębnienie alokacji na rozwój lokalny?
- Realizacja lokalnego rozwoju bez ograniczania się do standardowych działań a linie demarkacyjne i kryteria dostępu?

Źródła informacji

- Directorate-General for Agriculture and Rural Development

- http://ec.europa.eu/agriculture/cap-post-2013/legal-proposals/index_en.htm
  - http://ec.europa.eu/agriculture/cap-post-2013/legal-proposals/com627/627_pl.pdf
  - http://ec.europa.eu/agriculture/cap-post-2013/legal-proposals/com628/628_pl.pdf

- Directorate-General for Regional Policy

- http://ec.europa.eu/regional_policy/what/future/proposals_2014_2020_en.cfm
  - http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docoffic/official/regulation/pdf/2014/proposals/regulation/general/general_proposal_pl.pdf
  - http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docoffic/official/regulation/pdf/2014/proposals/regulation/erdf/erdf_proposal_pl.pdf
  - http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docoffic/official/regulation/pdf/2014/proposals/regulation/esf/esf_proposal_pl.pdf
  - http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docoffic/official/regulation/pdf/2014/proposals/regulation/etc/etc_proposal_pl.pdf

- Directorate-General for Maritime Affairs and Fisheries

- http://ec.europa.eu/fisheries/reform/proposals/index_en.htm
  - <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2011:0804:FIN:PL:PDF>

Dziękuję za uwagę